

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 87/2025
30.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Светлане Томић Јокић, Милене Рашић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Милоша Мартиновића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Чачку ЗК.бр. 96/24 од 09.05.2024. године и Вишег суда у Чачку Кж1 100/24 од 28.11.2024. године, у седници већа одржаној дана 30.06.2025. године, једногласно донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Милоша Мартиновића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Чачку ЗК.бр. 96/24 од 09.05.2024. године и Вишег суда у Чачку Кж1 100/24 од 28.11.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку ЗК.бр. 96/24 од 09.05.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и изречена му је условна осуда тако што му је утврђена казна затовра у трајању од 4 месеца и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Према окривљеном је изречена мера безбедности забрана прилажења оштећеној, одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву оштећене, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Чачку Кж1 100/24 од 28.11.2024. године одбијене су као неосноване жалбе ОЈТ Чачак Кто бр. 310/23 од 05.06.2024. године и браниоца

окривљеног АА и пресуда Основног суда у Чачку ЗК.бр. 96/24 од 09.05.2024. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА – адвокат Милош Мартиновић, на основу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, због повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и предмет врати на поновно суђење првостепеном суду или другостепеном суду, или исте преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе да је извршио кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и одредити да трошкови поступка падну на терет буџетских средстава суда.

Врховни суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Милоша Мартиновића је неоснован.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног указује да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП по питању да ли је дело за које је окривљени оптужен и побијаним правноснажним пресудама оглашен кривим (из члана 194. став 1. КЗ) кривично дело по закону, обзиром да из чињеничног описа изреке правноснажне пресуде не произлазе законска обележја кривичног дела. Наиме, у изреци пресуде не постоји лично својство на страни оштећене, јер из формулације која се наводи у истој, а која гласи да је дело учињенио према „бившој супрузи“ не произилази тражено лично својство оштећене нити према томе из чињеничног описа навода кривичног дела које је садржано у изреци осуђујуће пресуде произилазе законска обележја кривичног дела, будући да се бивша супруга не сматра чланом породице у смислу одредаба Кривичног законика. У вези са изнетим, бранилац цитира и позива се на одлуку Врховног касационог суда Кзз 286/2023 од 23.03.2023. године. Образлажући повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП бранилац наводи и да не постоји у изреци радња извршења, те логично и његова последица. Наиме, приликом описивања последице кривичног дела да је окривљени радњом извршења „угрозио спокојство и душевно стање...“ оштећене, а не да је „угрожавао“, из чега произлази и околност неостварености последице кривичног дела као објективног елемента њеног бића, имајући у виду да Кривични законик код овог кривичног дела употребљава трајни глаголски облик како би означио његову последицу, а не облик који би указивао на моменталност таквог стања, што у крајњој инстанци значи да се последица овог кривичног дела има тражити у једном мање или више континуираном стању угрожености, а не у моменталном препадну, како то произлази из изреке правноснажне осуђујуће пресуде.

Одредбом члана 194. став 1. КЗ, прописано је да ко применом насиља, претњом да ће напасти на живот или тело, дрским или безобзирним понашањем угрожава

спокојство, телесни интегритет или душевно стање члана своје породице, казниће се затвором од 3 месеца до 3 године.

Одредбом члана 112. став 28. КЗ прописано је да се чланом породице сматрају супружници, њихова деца, преци супружника у правој линији крвног сродства, ванбрачни партнери и њихова деца, усвојилац и усвојеник, хранилац и храненик. Члановима породице сматрају се и браћа и сестре, њихови супружници и деца, бивши супружници и њихова деца и родитељи бивших супружника, ако живе у заједничком домаћинству, као и лица која имају заједничко дете или је дете на путу да буде рођено, иако никада нису живела у истом породичном домаћинству.

Из изреке правноснажне пресуде произилази да је окривљени дана 14.10.2023. године, на месту ближе описаном у изреци, способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима претњом да ће напасти на живот или тело дрским и безобзирним понашањем угрозио спокојство и душевно стање члана своје породице – своје бивше супруге ББ на тај начин што је почев од 08,00 часова ујутру оштећеној слао поруке преко вибер апликације и то више порука увредљиве и претеће садржине у којима је говорио да се она бави проституцијом и прети да ће је ударити колима и „рашрафити“, слао јој фотографије порнографског садржаја наводећи да је она на њима, као и фотографије свог полног органа, што је код оштећене изазвало осећај увређености и повређености, па када је истог дана дошао испред посла оштећене и позвао је да изађе и осећај страха због чега је она позвала полицију, а био је свестан свог дела, хтео његово извршење и свестан да је његово дело забрањено.

Стоје наводи захтева да у изреци пресуде није посебно апострофирано „са којим има малолетно дете“, али пасивни субјект код овог кривичног дела је члан породице учиниоца, а што је јасно наведено у изреци пресуде. При томе, у конкретном случају, оштећена ББ јесте члан породице учиниоца као бивша супруга са којом окривљени има малолетно дете. Чланом 112. КЗ дато је значење бројних важнијих израза које користи овај Законик, те је у ставу 28. наведеног члана дато и значење израза „члан породице“ односно наведено је ко се сматра чланом породице. Значење израза и аутентично тумачење прописано у члану 112. став 28. КЗ не представља законско обележје кривичног дела, јер је за постојање предметног кривичног дела довољно да је у изреци наведено да је учинилац радњу извршења предузео према члану породице. Имајући у виду наведено, одлука Врховног касационог суда Кзз 286/2023 од 23.03.2023. године на коју се бранилац у захтеву за заштиту законитости позива није од утицаја на другачију одлуку у овом предмету, имајући у виду чињеницу да се у предмету Кзз 286/2023 Врховни касациони суд превасходно бавио питањем прекорачења оптужбе и повреде закона из члана 453. ЗКП, а не постојањем елемената кривичног дела из члана 194. став 1. КЗ.

По налажењу овог суда, у радњама окривљеног стичу се сва законска обележја кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и то како објективна обележја која се односе на радњу извршења која се састоји у претњи да ће напасти на живот или тело дрским и безобзирним понашањем према оштећеној, којом радњом је проузрокована и последица тог кривичног дела у виду угрожавања спокојства и душевног стања члана породице – бивше супруге која се због понашања окривљеног критичном приликом забринула и позвала и полицију. Према томе, последица је насупила континуираном применом насиља према оштећеној и то психичког-

упућивањем претњи, те дрским и безобзирним понашањем којим је угрожен не само телесни интегритет оштећене, већ и њена психичка стабилност, што све представља последицу радњи окривљеног, како је и описано у првостепеној пресуди. Како је, у конкретном случају, објективно последица и наступила, то није од значаја чињеница да у изреци пресуде није стављен трајни глаголски облик „угрожава“ већ свршени облик „угрозио“. Такође, у радњама окривљеног ситчу се сва субјективна обележја кривичног дела која се тичу урачунљивости и умишљаја окривљеног, а која обухвата и свест о забрањености истих.

При томе, по ставу Врховног суда целокупно понашање окривљеног критичног дана 14.10.2023. године, слање континуираних порука од ујутру преко вибер апликације које су биле увредљиве и претеће садржине и у којима јој он говори да се бави проституцијом, да јој прети да ће је ударити колима и „рашрафити“, којима јој шаље фотографије порнографског садржаја и наводи да је она на њима, као и фотографије свог полног органа, представљају радње које су подобне да угрозе спокојство и душевно стање оштећене. Стога су, у изреци правноснажне пресуде, по оцени овога суда, јасно описани сви битни елементи, како објективни тако и субјективни, кривичног дела из члана 194. став 1. КЗ, за које је окривљени оптужен и правноснажно оглашен кривим, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се истиче доказ радње извршења предметног кривичног дела не садржи све битне елементе тог кривичног дела и да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП оцењени као неосновани.

У преосталом делу поднетог захтева за заштиту законитости бранилац наводи да радња окривљеног није била подобна да произведе забрањену последицу имајући у виду устаљену динамику односа између окривљеног и оштећене, те уобичајеност обостране комуникације између њих, да окривљени наводне претње у вибер преписци са оштећеном условљава будућим понашањем оштећене у опхођењу са малолетним дететом, да из целокупне вибер комуникације и динамике њиховог међусобног односа произилази непостојање намере да се по наводним претњама поступи и тиме непостојање њене озбиљности, обзиром да су исте изречене у афекту и стању раздражености, родитељске бриге за дете и забринутости у вези са појединцима који са њим наводно проводе време, да је оштећена била свесна изостанка намере окривљеног, што указује да је његова радња била неподобна да код оштећене изазове одговарајућу промену у њеном душевном стању, односно спокојству у виду страха или друге емотивне реакције, као и да слање полног органа бившој супрузи од стране окривљеног, тешко може представљати довољан интензитет угрожавања заштићеног добра. У вези са изнетим, бранилац цитира и део исказа оштећене који је наведен у извештају Центра за социјални рад.

Како на описани начин, по ставу овог суда, бранилац чињенично образлаже претњу, узрочно - последичну везу између радње и наступеле последице и постојање намере и оспорава утврђено чињенично стање, указујући на повреду закона из члана 440. ЗКП, а која повреда, не представља законски разлог због које је подношење овог ванредног правног лека – захтева за заштиту законитости дозвољено окривљеном преко браниоца, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, то се Врховни суд није упуштао у оцену ових навода.

Са изнетих разлога Врховни суд је на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.**

**Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**